

به هیچ وجه موافق نیستم که ما فقط در انتخابات ۸۸ تخلف داشته ایم، ما در انتخابات قبل و بعد از آن نیز تخلفات داشته ایم ولی با هر کدام از این تخلفات برخورد شده است

می شود، انتشار می یابد؟

البته مجلس چون یک نظامی از قدیم داشت که هر هفته منتشر می شود، ما به این سرعت نمی توانیم چون باید پیاده شود و تنقیح و آماده سازی شود که وقت گیر است و از این جهت زمان بیشتری می برد به اضافه این که ما تکلیف قانونی هم نداشته ایم، یک کار فوق العاده ای است که شورای نگهبان انجام می دهد ولی از سال ۷۹ که رهبری بزرگوار انقلاب فرمودند، این کار انجام شد و بخش هایی از آن در اختیار مردم قرار گرفته است.

برای خوانندگان خراسان می فرمایید که چگونه می توانند به این مذاکرات دسترسی داشته باشند؟

روی سایت مرکز تحقیقات شورای نگهبان هست و به صورت کتاب و کاغذی هم چاپ شده است.

در بحث آسیب شناسی اگر بخواهیم بهتر به مصادیق وارد شویم بد نیست ورودی به حوادث سال ۸۸ نیز داشته باشیم و این که گرچه در آن انتخابات بحث تقلب کاملاً رد شد اما برخی معتقدند تخلفات زیادی وجود داشت؛ فکر می کنید چه آسیب هایی منجر به این تخلفات شد؟

هیچ جامعه ای نمی تواند بگوید که من به طور کلی از تخلفات مبرا هستم. تخلف جزو اقتضاء جوامع انسانی است. میزان این تخلفات کم و زیاد دارد. نوع آن ها متفاوت است و نحوه برخورد با آن ها موثر است که شما چه ابزارهایی برای برخورد با آن ها باید داشته باشید. همان موقع در سال ۸۸ گفتم و الان که تجربه ۹۲ را داریم نیز عرض می کنم که به هیچ وجه موافق نیستم که ما فقط در انتخابات ۸۸ تخلف داشته ایم، ما در انتخابات قبل و بعد از آن نیز تخلفات داشته ایم ولی با هر کدام از این تخلفات برخورد شده است. در انتخابات ۸۸ مایک بزرگنمایی و پروپاگاندا نسبت به وضعیتی که اتفاق افتاد، داشتیم. هیچ کس از تخلف دفاع نمی کند. با تخلف باید برخورد کرد. پیشنهاد شد که از مسیر قانونی باید حرکت کنید اما پذیرفته نشد. آسیب مهم در سال ۸۸ همین بود. آنچه که پیشنهاد شورای نگهبان بود، حرکت در مسیر قانون در جهت برخورد با تخلف بود و عکس العمل مقابل این بود که نه حرکت بر مدار قانون و نه پذیرش نهادهای قانونی. این دو محور منجر به آن حوادث سال ۸۸ شد.

اگر بخواهیم در همین زمینه واگوی بیشتری داشته باشیم، شاید بد نیست به جلسه ای اشاره کنیم که نمایندگان نامزد های انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ در حضور مقام معظم رهبری داشتند و یکسری مباحثی را مطرح کردند، یکی از وزرای دولت فعلی هم در آن جلسه حضور داشتند. چه مباحثی مطرح شد و چه حرف حسابی داشتند؟

است که از جهت حقوقی اعتبار ندارد ولی از نظر سیاسی و افکار عمومی می تواند فضای جامعه را مختل کند.

کمالین که در سال ۸۸ همین اتفاق افتاد؟

بله به نظر من نیاز مندیم که در جایی تصریح شود که هیچ یک از افراد، نامزدها و طرفدارانشان حق اعلام ندادند و باید یک ضمانت اجرایی نیز برای این امر در نظر بگیریم.

شما در یکی از مصاحبه هایتان فرمودید که قانون انتخابات باید تغییر کند تا نظام انتخابات اصلاح شود اما اشاره داشتید که منافع برخی از افراد با اصلاح قانون انتخابات به خطر می افتد، به همین دلیل هیچ گاه این موارد اصلاح نشده است. منظور از این اشخاص و منافع چیست؟

جمهوری اسلامی ایران یک نظام شفاف و آشکار است. هر چه دارد در منظر مردم است و به طور متقابل پشتیبانی عظیم مردم را هم دارد. ما اگر بخواهیم فعالیت سیاسی کنیم باید آشکار باشد، فعالیت سیاسی که به مردم صادقانه بگوییم که می خواهیم چه کار کنیم و به دنبال چه هستیم. اگر جانبداری از یک فرد است، اعلام کنیم، اگر جانبداری از یک گروه سیاسی یا طرز تفکر است باید اعلام کنیم.

ما الان این وضعیت را نداریم به دلیل این که آن شاخص ها را نداریم. شاخصهایی که نشان بدهد بنده، شما و ایشان به کدام یک از این ها وابستگی داریم، هر بار می آییم و خودمان را به کسی منتسب می کنیم.

من اگر یک بار بگویم بازید هستم و یک بار بگویم با عمرو هستم و بعد بروم و با کسی دیگر باشم شما به عنوان کسی که به من رای می دهید، به اعتبار این که من بازید هستم رای به من می دهید، غافل از این که من با عمرو هستم. این وضعیتی که در رابطه با فعالیت سیاسی برخی از افراد یا حتی برخی از گروه ها غیر شفاف است، باید شفاف شود. باید من آزادانه و آگاهانه اعلام کنم که در این مسیر حرکت می کنم و آن را از ابتدا تا انتها ادامه بدهم. نه این که با نام زید بایم بالا و بعد به گروه عمرو بپیوندم و باز دوباره آنجا موضعی را عوض کنم و به فرد دیگری بپیوندم. نکته مهم این است. آن چیزی که من عرض کردم شفافیت در فعالیت سیاسی افراد و گروه هاست و ما تا آنجایی که می توانیم باید قوانین و مقرراتمان به گونه ای تنظیم شود که بتواند این شفافیت را به اشخاص و گروه های سیاسی تحمیل کند.

یک نقل قولی از جناب عالی در خصوص سران فتنه هست که می فرمایید حصر سران فتنه، اقدام تامینی موقت است، آیا معتقدید که محاکمه ای برای این افراد باید انجام شود یا خیر؟

اگر معتقد باشیم که افراد تخلف کرده اند نیازمند محاکمه هستند. در خصوص بحث فتنه نیز کسانی تخلف کردند و مرتکب جرایمی شدند، بخشی در دادگاه محاکمه شدند و محکوم شدند و بخشی نیز مثل این ها اقدامات تامینی، هم برای حفظ جانشان و هم جلوگیری از بی نظمی که در جامعه به وجود آمده بود یک اقدام تامینی صورت گرفت که در حصر هستند ولی این به مفهوم مجازات نیست. به مفهوم یک اقدام موقت است. در آن مصاحبه نیز عرض کردم که اقدامات تامینی ماهیتاً از جهت حقوقی موقت هستند و وقتی که موقت هستند منوط می شود به یک رسیدگی نهایی که باید رسیدگی قضایی باشد. یعنی بررسی کنند و اگر محکوم بودند حکم لازم صادر شود و اگر تبرئه شدند که کسی حرفی ندارد.

فکر نمی کنید که محاکمه ممکن است تبعاتی در افکار عمومی در پی داشته باشد و یکسری شائبه های بی جایی را به وجود بیاورد؟

آن یک حرف دیگری است. اگر کسی بخواهد مصلحت سنجی کند، نمی خواهم در آن بحث ورود کنم. آن می شود یک مصلحت سنجی، ولی از نظر حقوقی من عرض می کنم که اقدام فعلی یک اقدام تامینی و موقت است و نیازمند یک محاکمه آتی است. این که شما بگویید محاکمه بشود یا نشود؛ مراجعی که ذی صلاح هستند تصمیم بگیرند و بر اساس آن عمل کنند.

محور اصلی بحث های آن جلسه آن بود که یکی از کاندیداها مرتکب تخلف شده و ایشان صلاحیت ندارد، یک یادنفر نیز معتقد بودند که برخی از اعضای شورای نگهبان جانبداری کرده اند، محورهای ریزتری نیز وجود داشت اما شاه بیت آن جلسه آن بود که می گفتند باید انتخابات ابطال شود. سوال شد که آیا تقلبی صورت گرفته است که گفتند نه تقلبی صورت نگرفته است و اصلاً تقلب در نظام ما امکان پذیر نیست.

یعنی مدعی تقلب هم نبودند؟

نه، ولی می گفتند که نامزد برنده صلاحیت ندارد و باید انتخابات ابطال شود. طبیعی بود که پاسخی این بود که شما ادعاها بتان را مطرح کنید، مراجع قانونی هم رسیدگی کنند و این مورد تاکید رهبر معظم انقلاب نیز در همان جلسه قرار گرفت و فرمودند من به شورای نگهبان و وزارت کشور تاکید کرده ام و باز هم می گویم که نظرات و گزارشات و ادعایی که آقایان دارند را بررسی کنند ولی در مسیر قانون. ما متأسفانه این رخداد را شاهد نبودیم. یعنی هیچ کدام از آن ها حاضر نشدند که بپذیرند در یک مسیر قانونی و از طریق مراجع قانونی شکایتشان را بررسی کنند.

فکر نمی کنید یکی از آسیب هایی که در انتخاباتها به ویژه در سال ۸۸ داشتیم که به صورت مشهودی منجر به یکسری مسائل بعدی شد، اعلام برنده شدن کاندیداها قبل از آن که به صورت قطعی مشخص شود؛ بود و فکر نمی کنید این نکته مهمی باشد که باید به صورت ویژه، خاصه در تدوین سیاستهایی که در مجمع فرمودید، مدنظر باشد؟

بله یک بحث مهم همین است که تازمانی که مراجع قانونی اعلام نتیجه نکرده اند، به ویژه امروزه که ارتباط رسانه ای خیلی گسترده شده است، آیا افرادی که می توانند در افکار عمومی تاثیر گذار باشند می توانند از پیش خود نظراتی را اعلام کنند. این قطعاً یک ممنوعیتی می طلبد.

آیا به صورت قانونی ممنوعیتی در این زمینه داریم؟

به این شکل نداریم، عرف این نبوده است. آنچه که قانون مقرر کرده، این است که نتایج انتخابات توسط وزارت کشور اعلام شود، پس از نظر قانونی و حقوقی سایر نتایج هیچ اعتباری ندارد ولی به هر حال شما مواجه هستید با یک فضای ملتهب پس از انتخابات که همه منتظر هستند، نتیجه را بشنوند. طرفداران مترصد هستند که نتیجه را بدانند. شما در آن فضای ملتهب اعلام می کنید که زید با عمرو {برنده شده است} این می تواند یک بحران ایجاد کند یا آسیبی را به جامعه برساند، درست